

(Para cubrir polo centro educativo)

Código do centro: _____

Nome do centro: _____

(Para cubrir pola persoa que aplica a proba)

Número de identificación do alumno ou alumna: _____

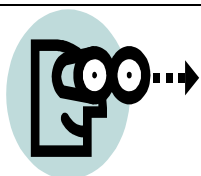
(Este número debe coincidir co código que o alumno ou a alumna teña na listaxe de aplicación da proba)

EDUCACIÓN SECUNDARIA OBRIGATORIA Grupo: _____

(O nome do grupo coincidirá co que figura na listaxe de aplicación da proba)

AVALIACIÓN DE DIAGNÓSTICO 2011

COMPETENCIA NO COÑECEMENTO E NA INTERACCIÓN CO MUNDO FÍSICO

INSTRUCCIÓN

Nesta proba vas ler unha serie de textos e, a continuación, deberás contestar unhas preguntas relacionadas con eles.

As preguntas serán de distintos tipos. Algunhas terán catro posibles respostas, e ti deberás escoller a única correcta, **rodeando** a letra que se atope ao seu carón.

A continuación, móstrase un exemplo de como se fai.

Exemplo 1

Cantos días ten unha semana?

- A. 6 días.
- B. 7 días.
- C. 8 días.
- D. 9 días.

Se te equivocas ou decides cambiar a túa resposta, podes facelo riscando cunha cruz (X) a túa primeira elección e rodeando a resposta que consideras correcta, tal e como podes ver no seguinte exemplo:

Exemplo 2

Cantos días ten unha semana?

- A. 6 días.
- B. 7 días.
- C. 8 días.
- D. 9 días.

Noutras preguntas pedirásese que escribas ti a resposta nun espazo sinalado por puntos. O debuxo dun lapis indicarache onde debes empezar a escribir. É o caso do exemplo que se che ofrece a continuación.

Exemplo 3

Describe un bosque caducifolio.

.....

.....

.....

Tes **60 minutos** para facer a proba.

Intenta responder todas as preguntas.

Se ao final che sobra tempo, podes volver atrás.

Cando remates unha páxina, pasa á seguinte, ata chegares ao final.

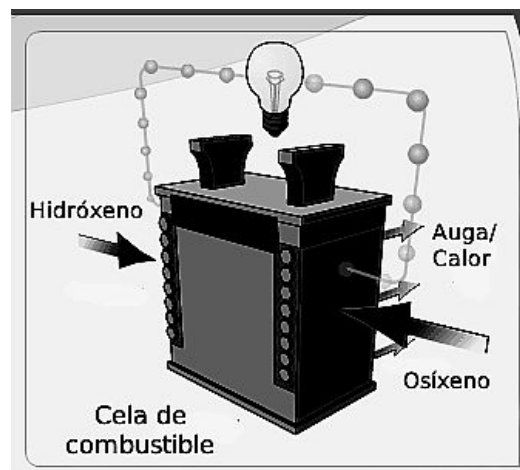

Traballa o máis rápido que poidas, sen perder tempo.

MOTORES PROPULSADOS POR HIDRÓXENO

Co propósito de contribuír á redución da emisión de gases responsables do efecto invernadoiro, a Unión Europea ten a intención de que, en 2015, o 2% dos vehículos europeos estean propulsados por hidróxeno.

Todos os motores de hidróxeno comparten o feito de aproveitar a enerxía que se libera na reacción entre este elemento e o osíxeno para producir auga. Porén, pódense distinguir dous tipos: os de combustión, semellantes aos de gasolina convencional, e os que empregan a chamada “cela de hidróxeno” (a imaxe seguinte amosa un esquema), na que a enerxía da reacción xera electricidade que se emprega para mover un motor eléctrico.

Imaxe: US Department of Energy

P1. Na cela de combustible entran hidróxeno e osíxeno e sae auga. Iso é así porque a auga é:

- A. Unha mestura de hidróxeno e osíxeno.
- B. Unha mestura de hidróxeno, osíxeno e enerxía.
- C. Unha disolución de hidróxeno e osíxeno.
- D. Un composto de hidróxeno e osíxeno.

P2. A densidade da auga líquida é de $1\ 000\ \text{kg/m}^3$. Que volume ocupan 500 kg de auga?

.....
.....

P3. Explica brevemente como se pode separar unha mestura de auga e area, en cantidades semellantes, que estea contida nun vaso.

.....
.....
.....
.....

P4. Considera as razóns polas que a Unión Europea quere diminuír a cantidade de CO_2 que se emite á atmosfera. Completa axeitadamente o texto seguinte e escolle unha palabra de cada un dos bloques que figuran a continuación:

“O (1)..... de carbono, CO_2 , é un gas que (2)..... efecto invernadoiro, consistente na (3)..... pola atmosfera da radiación emitida pola (4).....”

- (1) dióxido – monóxido – osíxeno
- (2) orixina o – diminúe o – contribúe ao
- (3) expulsión – refracción – absorción
- (4) actividade humana – industria – terra

P5. A enerxía é a capacidade de producir cambios nas propiedades físicas ou químicas. Explica a diferenza entre cambios físicos e químicos da materia e pon un exemplo de cada un.

Diferenza:

.....

.....

Exemplo de cambio físico:

.....

.....

Exemplo de cambio químico:

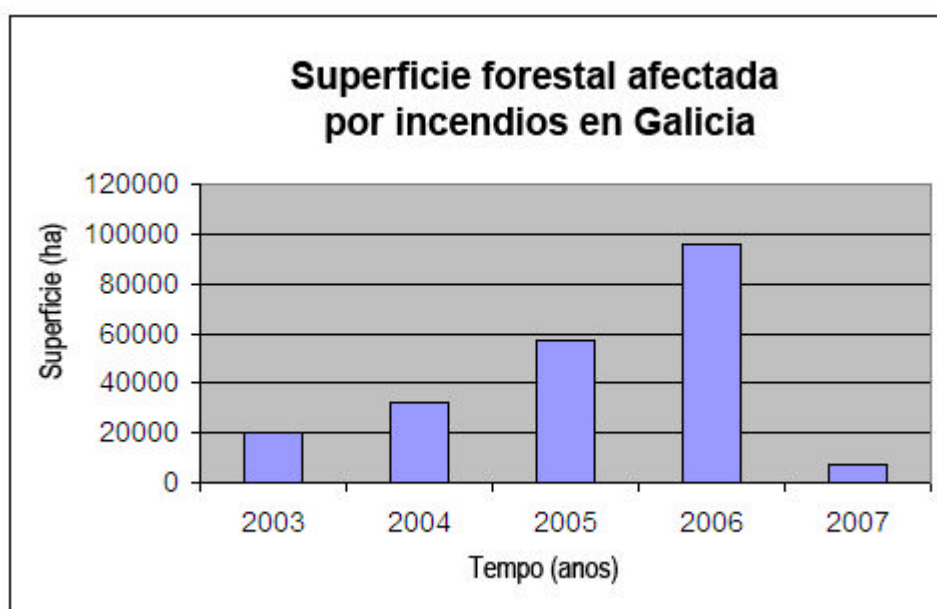
.....

.....

OS INCENDIOS FORESTAIS

Os incendios son cada verán unha das caras menos amables dos espazos informativos. Ano tras ano, desde que a poboación emigrou ás cidades e o abandono se apropiou das vellas terras de labor, montes e aldeas, estanse a producir incendios, o que causa un grave impacto sobre os ecosistemas.

Na seguinte gráfica, recóllese a evolución da superficie forestal afectada polos incendios entre os anos 2003 e 2007 na nosa comunidade.

Datos: INE

P6. Que relación ten o abandono das vellas terras de labor, montes e aldeas coa proliferación dos incendios forestais?

- A. Non hai xente que apague os incendios.
- B. Non se limpa o monte.
- C. As árbores medran demasiado.
- D. A auga non é accesible.

P7. Cos datos do gráfico de barras que acompaña ao texto, constrúe unha gráfica lineal e fai unha lectura dela.

Lectura da gráfica:

.....

.....

.....

.....

P8. Que medida serve para previr os incendios forestais?

- A. Aproveitar os restos forestais.
- B. Deixar o monte salvaxe.
- C. Facer unha lei que prohiba os incendios forestais.
- D. Todas as anteriores

P9. Como se chama a enerxía que aproveita os restos orgánicos do monte?

- A. Enerxía xeotérmica.
- B. Enerxía ecolóxica.
- C. Enerxía da biomasa.
- D. Enerxía solar.

P10. Por que sufrirá máis erosión a ladeira dunha montaña despois dun incendio forestal?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

P11. Relaciona mediante frechas cada un dos biomas coa súa zona climática.

TUNDRA

CLIMAS CÁLIDOS

SABANA

CLIMAS TEMPERADOS

BOSQUE MEDITERRÁNEO

CLIMAS FRÍOS

P12. O bosque está cheo de seres vivos, autótrofos e heterótrofos. Cal das seguintes é a afirmación correcta?

- A. A lombriga e os fentos son autótrofos.
- B. O piñeiro e a araña son autótrofos.
- C. O raposo e a toupa son heterótrofos.
- D. O carballo e o toxo son heterótrofos.

ENERXÍA EÓLICA

Galicia é unha das rexións de España beneficiada polos fortes ventos, o que aproveita para a produción de enerxía eléctrica a partir da enerxía eólica.

Canta electricidade se exporta e canta queda en Galicia?

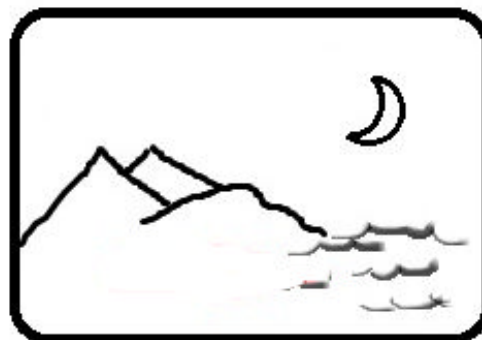
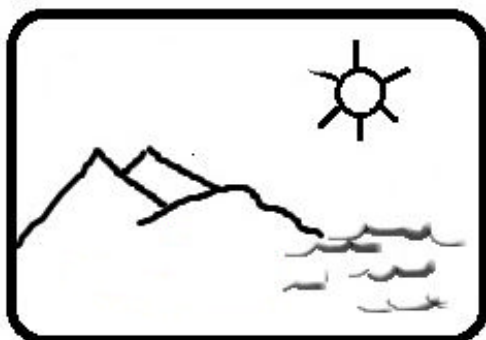
A nosa comunidade consome o 63% da enerxía eléctrica total que produce. O parque eólico galego cobre o 21% do consumo doméstico. O parque de enerxías renovables, incluíndo a enerxía hidráulica e solar, cobre o 52% da demanda da comunidade.

Fonte: Asociación Eólica Galicia (EGA).

P13. Decide cal das seguintes afirmacións é a correcta:

- A. O termómetro serve para medir a calor.
- B. A propagación da calor procedente do sol efectúase por conduction.
- C. Para que se transmita calor, ten que haber diferenzas de temperatura.
- D. Dous corpos están en equilibrio térmico cando teñen a mesma cantidade de calor.

P14. Representa mediante frechas, nos seguintes debuxos, os movementos do aire que se adoitan producir na costa (brisa), un para o día e outro para o nocturno.

P15. Completa o texto coas seguintes palabras:

Xestión, espazos naturais, enerxía, irregular, redes eléctricas, recurso inesgotable, medio físico, fauna silvestre.

“A enerxía eólica aproveita un ....., o vento. Non produce graves alteracións no ....., pero é ..... e non sempre produce ..... cando máis se necesita. Complica a ..... das ..... e nalgúns ..... afecta a .....”

P16. Por que motivo hai parques eólicos situados en zonas altas das montañas e fronte ao mar?

- A. Porque son zonas de difícil acceso.
- B. Porque son sitios onde o vento zoa con forza e asiduidade.
- C. Porque o impacto ambiental é menor e non molestan.
- D. Porque non hai nada que impida o vento racheado.

DESCUBRINDO O UNIVERSO

En 1609, Galileo construíu un instrumento, o telescopio, que aumentaba 30 diámetros a imaxe dos obxectos. Os descubrimentos producíronse entón en cadea. A cara da lúa non era lisa e inmaculada, senón cuberta de granulaci3ns que facían supor a existencia de ásperas montañas e vales de desolaci3n. De súpeto, saltaron á vista miríades de estrelas, ata ent3n invisibles, o que soluciona o eterno problema da vía láctea.

Viuse que Xúpiter levaba na súa órbita unha escolta de catro satélites, que viraban conxuntamente, a tempos regulares e medibles, ao redor do sol. Isto permitiu obter un modelo visible da terra e da lúa xirando tamén ao redor do astro rei, segundo a teoría de Copérnico.

Coa axuda do telescopio, Galileo confirmou con feitos a nova teoría astronómica.

Fonte: W. C. Dampier, *Historia de la ciencia* (adaptaci3n)

P17. Que ocorre se unha hipótese non concorda cos resultados dun experimento?

.....

.....

.....

P18. A Vía Láctea é:

- A. Unha estrela.
- B. Unha galaxia.
- C. Un conxunto de planetas.
- D. Un conxunto de estrelas fugaces.

P19. Que papel desempeña o sol no ciclo da auga?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

P20. Segundo o texto, que descubrimento, feito coa axuda do telescopio, levou a confirmar a teoría de Copérnico?

.....

.....

P21. As observacións de Galileo corroboraron a teoría postulada por Copérnico; como se chama esta nova teoría astronómica?

- A. Big Bang.
- B. Xeocéntrica.
- C. Antropocéntrica.
- D. Heliocéntrica.

P22. Explica cal é a causa de que existan as noites e os días no noso planeta.

.....

.....

.....

.....

P23. O eixe de rotación da terra non é perpendicular ao plano da eclíptica. Que consecuencia ten este feito?

- A. A existencia de días e noites.
- B. As estacións alternas nos dous hemisferios.
- C. As temperaturas no planeta son máis suaves.
- D. Non ten consecuencias.

P24. A terra está rodeada por unha serie de gases que constitúen a atmosfera. En ausencia de atmosfera, a temperatura media do noso planeta sería de $-18\text{ }^{\circ}\text{C}$. Describe a causa pola cal esta é de $15\text{ }^{\circ}\text{C}$.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

O VIDRO

O vidro é un material duro, fráxil, transparente e amorfo que se usa para facer ventás, lentes, botellas e unha gran variedade de produtos. Obtense por fusión a uns 1 500 °C a partir de area de sílice, carbonato de sodio e calcaria.

Tradicionalmente, considerábase que a materia podía presentarse baixo tres formas: sólida, líquida e gasosa. Novos medios de investigación puxeron ao descuberto outras formas ou estados nos que pode presentarse a materia. Por exemplo, o estado de plasma ou o estado vítreo, entre outros.

O vidro é un material totalmente reciclable e non hai límite na cantidade de veces que pode ser reprocesado. Ao reciclalo, non perde as propiedades e aforramos unha cantidade de enerxía de arredor dun 30% con respecto ao vidro novo. Ás veces, o vidro é reutilizado, antes que reciclado. Non se funde, senón que se volve utilizar unicamente lavándoo. En acristalamentos tamén se pode aproveitar vidro cortándoo de novo.

P25. No texto indícase que o vidro se obtén por fusión a uns 1 500 °C a partir de area de sílice, carbonato de sodio e calcaria; sinala cal das afirmacións é a correcta:

- A. O vidro é un elemento.
- B. O vidro é unha mestura heteroxénea.
- C. O punto de fusión do carbonato de sodio é 1 500 °C.
- D. A 1 500 °C a area de sílice, o carbonato de sodio e a calcaria están en estado líquido.

P26. O vidro é un material que ten moitos usos técnicos. Por exemplo, nos vasos de cociña. Cal ou cales das seguintes propiedades do vidro se aproveitan? (marca cunha X cada unha das correctas):

Transparencia

Dureza

Ser bo illante eléctrico

Ser bo illante térmico

P27. Un mineral de silicio moi común en Galicia, e que contribúe en boa medida ás areas silíceas ás que se refire o texto, é o cuarzo. Cal das imaxes seguintes corresponde ao cuarzo?

A

AMARELO LATÓN e BRILLO METÁLICO

B

INCOLORO e BRILLO VÍTREO

C

INCOLORO e BRILLO NACARADO

D

VERDE e BRILLO SEDOSO

Imaxes: Wright's Rock Shop, www.minerales.es, Cochise College e Kalipedia)

P28. O cadrado seguinte representa unha placa de vidro que se quiere cortar seguindo as instrucións que se sinalan a continuación. Marca no cadrado da imaxe eses cortes e debuxa tamén a peza final resultante.

Instrucións:

- 1 Cortar en diagonal, desde a esquina superior esquerda. Rexeitar a parte inferior esquerda.
- 2 Cortar en horizontal desde o punto medio do lado dereito. Conservar a parte superior.

Debuxa aquí a peza final resultante (non esquezas marcar tamén no cadrado anterior os cortes):

P29. O vidro emprégase en moitos obxectos cotiáns, como por exemplo xerras. Fai a continuación un debuxo, cos elementos visuais pertinentes (sombras, texturas, etc.), no que se represente unha xerra de vidro cilíndrica, cunha asa, que reciba luz desde a parte superior dereita traseira e que estea situada sobre unha superficie lisa e branca (que non é necesario debuxar).

P30. A imaxe corresponde a unha probeta graduada de vidro. Cal é a súa finalidade?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MOITAS GRAZAS POLA TÚA COLABORACIÓN